

MENKUL SERMAYE İRADI ELDE EDENLERİN GELİR VERGİSİ BEYANNAME DÜZENLEME REHBERİ

BU KİTAPÇIKTA NELER BULACAKSINIZ?

Gerçek kişilerce 2005 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının beyan edilip edilmeyeceğine, beyan edilmesi halinde beyannamenin verilmesi ve verginin ödenmesine ilişkin açıklamalar bu kitapçıkta yer almaktadır.

KİTAPÇIKTA HANGİ GELİRLERİN BEYANINA İLİŞKİN AÇIKLAMALAR YER ALIYOR?

Menkul sermaye iratlarına yönelik olarak hazırlanan bu kitapçıkta, aşağıda belirtilen gelirlerin beyanına ilişkin açıklamaları bulacaksınız.

- Mevduat faizleri
- Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri ile diğer her türlü tahvil ve bono faizleri
- Hisse senedi kar payları (temettü gelirleri)
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar
- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları
- Özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları
- Menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları
- Repo gelirleri
- Kıyı bankacılığından (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri
- Alacak faizleri
- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller
- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar
- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri
- Tüzel kişiliği haiz emekli sandıkları, yardım sandıkları ile emeklilik ve sigorta şirketleri tarafından çeşitli adlar altında yapılan ödemeler.

BÜTÜN MENKUL SERMAYE İRATLARININ YILLIK BEYANNAME İLE BEYAN EDİLMESİ ZORUNLU MUDUR?

2005 yılında elde edilen menkul sermaye iratlarının bir kısmı tutarı ne olursa olsun, bir kısmı ise elde edilen gelirin belirli bir tutarı aşmaması halinde yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

Menkul sermaye iratlarının yıllık beyanname ile beyan edilip edilmeyeceğine ilişkin açıklamalar aşağıda yer almaktadır.

TUTARI NE OLURSA OLSUN BEYAN EDİLMEMEYECİK MENKUL SERMAYE İRATLARI

Aşağıda belirtilen gelirler tutarı ne olursa olsun beyan edilmez. Diğer gelirler nedeniyle verilen beyannameye de dahil edilmez.

1. Vergi kesintisine tabi tutulmuş olan;
  - Mevduat faizleri,
  - Özel finans kurumlarınca kar ve zarara katılma hesabı karşılığında ödenen kar payları,
  - Repo gelirleri,
  - Menkul kıymetler yatırım fonlarının katılma belgelerine ödenen kar payları veya bu fonların katılma belgelerinin İstanbul Menkul Kıymetler Borsasında alım satımından elde edilen kazançlar ile Türkiye’de kurulu vadeli işlem ve opsiyon borsalarında yapılan işlemler sonucunda elde edilen kazançlar.
2. 07/10/2001 tarihinden itibaren düzenlenen şahıs sigorta poliçeleri dolayısıyla elde edilen menkul sermaye iratları.
3. Kurumlar vergisi mükelleflerince 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde edilen kazançların dağıtımı halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar payları.

4. Kurumların karlarını sermayeye eklemek suretiyle gerçekleştirdikleri kar dağıtım işlemlerinde gerçek kişi ortaklarca elde edilen kar payları.

BELİRLİ BİR TUTARI AŞMAMASI HALİNDE BEYAN EDİLMEMEYECİK MENKUL SERMAYE İRATLARI

Geliri sadece menkul sermaye iratlarından ibaret olan mükelleflerin elde ettikleri menkul sermaye iratlarının gayri safi tutarları toplamının 15 bin YTL’yi aşmaması halinde, vergi kesintisine tabi tutulmuş olanlar beyan edilmeyecektir.

Vergi uygulamasında, kesinti oranı sıfır olarak belirlenmiş kazançlar vergi kesintisine tabi tutulmuş kabul edilmektedir.

Menkul sermaye iratlarının gayri safi tutarları toplamının belirlenen haddi aşp aşmadığının tespitinde, tutarı ne olursa olsun beyan edilmeyecek olan menkul sermaye iratları dikkate alınmayacaktır.

Elde edilen gelirin 15 bin YTL'yi aşmaması halinde beyan edilmeyecek menkul sermaye iratları aşağıda belirtilmiştir.

- Her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler.
- Tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları.

Elde edilen gelirin 15 bin YTL'yi aşması halinde bu gelirlerin tamamı (istisna edilen tutarlar hariç) yıllık beyanname ile beyan edilecektir.

Menkul sermaye iratları toplamının 15 bin YTL'yi aşıp aşmadığının tespitinde indirim oranı ve istisna uygulanabilecek menkul sermaye iratlarının, indirim oranı ve istisna uygulandıktan sonra kalan kısımlarının dikkate alınması, bu iratların beyan edilmesinin gerektiği durumlarda ise indirim oranı ve istisna uygulandıktan sonra kalan kısımlarının beyan edilmesi gerekmektedir.

Yukarıda belirtilen gelirlerden, dövize, altına veya başka bir değere endekli olanlar ile döviz cinsinden ihraç edilenler hariç her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile menkul kıymetler yatırım ortaklıklarından sağlanan kar payları, indirim oranı uygulamasından, Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri (26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilenler hariç) ile tam mükellef kurumlardan elde edilen kar payları, ayrıca istisna uygulamasından yararlanmaktadır.

İndirim oranı ve istisna uygulamasına ilişkin açıklamalara ileride yer verilmiştir.

800 YTL'lik TUTARI AŞMAMASI HALİNDE BEYAN EDİLMEMEYECİK MENKUL SERMAYE İRATLARI

Türkiye'de vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan aşağıda belirtilen menkul sermaye iratlarının 800 YTL'lik tutarı aşmaması halinde, bu iratlar beyan edilmeyecektir.

- Kıyı bankacılığından (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri,
- Hisse senetleri ve tahvillerin vadesi gelmemiş kuponlarının satışından elde edilen bedeller,
- İştirak hisselerinin sahibi adına henüz tahakkuk etmemiş kar paylarının devir ve temlik karşılığında alınan para ve ayınlar,
- Her çeşit senetlerin iskonto edilmesi karşılığında alınan iskonto bedelleri,
- Her nevi alacak faizleri,
- Yurt dışından elde edilen diğer menkul sermaye iratları.

800 YTL'lik tutar bir istisna olmayıp, gelirin beyan edilip edilmeyeceğine yönelik tespitte dikkate alınacak bir haddedir. Bu had yukarıda belirtilen gelirlerin her biri için ayrı ayrı uygulanmayacak olup, bu gelirler ile vergi kesintisine tabi olmayan ve istisna uygulanmayan gayrimenkul sermaye iratlarının toplam tutarı dikkate alınarak hesaplanacaktır.

İNDİRİM ORANI UYGULANARAK BEYAN EDİLECEK MENKUL SERMAYE İRATLARI HANGİLERİDİR?

Gelir Vergisi Kanununda bazı menkul sermaye iratlarının enflasyondan arındırıldıktan sonra kalan tutarlarının vergilendirilmesi öngörülmüştür. Enflasyondan arındırmaya ilişkin indirim oranı 2005 yılı için % 53,7 olarak belirlenmiştir.

2005 takvim yılında elde edilen menkul sermaye iratlarından;

- Her nevi tahvil ve Hazine bonusu faizleri ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerden sağlanan gelirler,
  - Her nevi alacak faizleri,
  - Menkul kıymetler yatırım ortaklıklarından sağlanan kar payları,
- indirim oranı uygulanmak suretiyle beyan edilecektir.

Beyanname verme sınırı olan 15 bin YTL'nin hesabında, indirim oranı uygulanabilecek menkul sermaye iratlarının tutarı, indirim oranı uygulandıktan sonra kalan kısımlar itibarıyla dikkate alınacaktır. Bu durumda, başkaca beyanı gereken gelirlerin bulunmaması halinde, indirim oranı uygulamasından yararlanabilecek menkul sermaye iratlarından, gayri safi tutarları toplamı 32.397,41 YTL'yi aşmayan tutarlar için yıllık beyanname verilmeyecektir.

Ticari işletmelere dahil kazanç ve iratlar için indirim oranı uygulanması söz konusu değildir.

Döviz, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden elde edilen gelirler için indirim oranı uygulanmaz!

DEVLET TAHVİLİ VE HAZİNE BONOLARINDAN ELDE EDİLEN GELİRLERDE İSTİSNA UYGULAMASI NASIL OLACAKTIR?

26/07/2001-31/12/2005 tarihleri arasında ihraç edilen Devlet tahvilleri ve Hazine bonolarının faiz gelirleri ile elden çıkarılmasından sağlanan diğer kazançlar toplamının 2005 yılında 174.033,88 YTL gelir vergisinden istisna edilmiştir. İstisna kapsamına giren söz konusu kazançlar için yıllık beyanname verilmeyeceği gibi, diğer gelirler dolayısıyla verilecek yıllık beyannameye de bu kazançlar dahil edilmeyecektir.

2005 yılında elde edilen ve gayrisafî tutarı (26/07/2001 tarihinden itibaren TL cinsinden ihraç edilenler) 408.280,52 YTL'yi aşmayan Devlet tahvili ve Hazine bonusu faiz gelirleri beyan edilmeyecektir.

İstisna, faiz gelirleri ile elden çıkarma dolayısıyla elde edilen diğer kazançlar toplamına uygulanacaktır. Bir gerçek kişinin, hem faiz hem de elden çıkarma dolayısıyla elde ettiği kazancının bulunması ve gelir toplamının istisna sınırını aşması halinde, istisnanın hangi kazanca uygulanacağı serbestçe belirlenebilecektir.

İstisna; faiz gelirleri açısından indirim oranı, elden çıkarma dolayısıyla elde edilen diğer kazançlar açısından ise maliyet bedeli endekslenmesi uygulandıktan sonra bulunan tutara uygulanacaktır.

İstisna, sadece gerçek kişilerce elde edilen kazançlar yönünden geçerli olup, ticari işletmelere ait olan bu tür gelirlere uygulanmayacaktır.

KAR PAYLARININ VERGİLENDİRİLMESİ VE BEYANI NASIL OLACAKTIR?

Gerçek kişilerce, tam mükellef kurumlardan elde edilen ve Gelir Vergisi Kanunu uygulaması bakımından kar payı sayılan gelirler aşağıdaki gibidir:

- Her nev'i hisse senetlerinin kar payları,
- İştirak hisselerinden doğan kazançlar,
- Kurumların idare meclisi başkan ve üyelerine verilen kar payları.

Tam mükellef kurumlardan elde edilen ve yukarıda sayılan kar paylarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyana tabi başka gelirlerin bulunmaması halinde, gelir 15 bin YTL'yi aşıyor ise beyan edilecektir.

Beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kurum bünyesinde karın dağıtımı aşamasında yapılan vergi kesintisinin tamamı mahsup edilecektir. Söz konusu kesinti oranı, halka açık olan ve olmayan tüm şirketler için %10 olarak uygulanmakta olup, mahsup sonrası kalan tutar genel hükümler çerçevesinde ret ve iade edilecektir.

Kurumların 31/12/1998 ve daha önceki tarihlerde sona eren hesap dönemlerinde elde ettikleri kazançlarını dağıtmaları halinde, gerçek kişilerce elde edilen bu kar payları, tutarı ne olursa olsun yıllık beyanname ile beyan edilmeyecektir.

01/01/1999-31/12/2002 tarihleri arasında sona eren hesap dönemlerine ilişkin olup, kurumlar vergisinden istisna edilmiş kazançlar ile Gelir Vergisi Kanununun Geçici 61 inci maddesi kapsamında vergi kesintisine tabi tutulmuş olan yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançların dağıtılması halinde, gerçek kişilerce elde edilen kar paylarının net tutarına elde edilen kar payının 1/9'u eklendikten sonra bulunan tutarın yarısı vergiye tabi gelir olarak dikkate alınacaktır. Beyan edilen tutarın 1/5'lik kısmı hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

KİMLER BEYANNAME VERECEK?

2005 yılında beyan edilmesi gereken menkul sermaye iradı elde edenler yıllık beyanname verecektir. Yıllık beyanname ile beyan edilmesi gereken menkul sermaye iratlarından bazılarına ilişkin bilgiler aşağıda tablo halinde gösterilmiştir.

Bu tablo, mükelleflerin menkul sermaye iratları dışında, beyanı gereken başkaca gelirlerinin olmadığı varsayılarak hazırlanmıştır.

26/07/2001 tarihinden önce Türk Lirası cinsinden ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri	İndirim oranı (% 53,7) uygulandıktan sonra kalan tutar 15 bin YTL'yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
26/07/2001 tarihinden itibaren Türk Lirası cinsinden ihraç edilen Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri	İndirim oranı (% 53,7) ve 174.033,88 YTL'lik istisna uygulandıktan sonra kalan tutar 15 bin YTL'yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilen dövize, altına veya başka bir değere endeksli menkul kıymetler ile döviz cinsinden Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri	İndirim oranı ve 174.033,88 YTL'ye istisna uygulanmayacak olup, elde edilen menkul sermaye iratlarının toplam tutarı 15 bin YTL'yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
26/07/2001 tarihinden sonra ihraç edilen dövize, altına veya başka bir değere endeksli (döviz cinsinden ihraç edilenler dahil) Devlet tahvili ve Hazine bonusu faizleri	İndirim oranı uygulanmayacak olup, 174.033,88 YTL istisna uygulandıktan sonra kalan tutar 15 bin YTL'yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
Her nev'i alacak faizleri	İndirim oranı (% 53,7) uygulaması sonucu kalan tutarın 800 YTL'yi aşması halinde beyan edilecektir.
Kıyı bankacılığından (off-shore bankacılık) elde edilen faiz gelirleri	800 YTL'lik tutarı aşması halinde tamamı için beyanname verilecektir.(TL cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen faiz gelirlerinde indirim oranı uygulaması sonucu kalan tutar dikkate alınacaktır.)
Türkiye'de elde edilen kar payları	Elde edilen kar payının brüt tutarının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar 15 bin YTL'yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
1999-2002 tarihleri arasında sona eren hesap dönemlerinde elde edilen, kurumlar vergisinden istisna kazançlar ile yatırım indirimi istisnasından yararlanan kazançların dağıtımı halinde gerçek kişilerce elde edilen kar payları	Elde edilen kar payının net tutarına bu tutarın 1/9'u eklenerek bulunacak tutarın yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan tutar 15 bin YTL' yi aşıyorsa beyanname verilecektir.
Yukarıda belirtilenlerin bir arada elde edilmesi	Vergi kesintisine tabi olmayan menkul sermaye iratları tutarı 800 YTL'yi aşıyorsa tamamı beyan edilecektir. Vergi kesintisine tabi menkul sermaye iradı ile kesintiye tabi olmayan iradın toplamı 15 bin YTL'yi aşıyorsa tamamı için beyanname verilecektir.

MENKUL KIYMETLER VE DİĞER SERMAYE PİYASASI ARAÇLARI 1/1/2006 TARİHİNDEN İTİBAREN NASIL VERGİLENDİRİLECEK?

Menkul kıymetler ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirler ile mevduat faizleri, repo gelirleri ve özel finans kurumlarından elde edilen gelirler banka ve aracı kurumlar vasıtasıyla tevkifat yapılmak suretiyle tek bir oranda (**% 15**) vergilendirilecek olup, bu gelirler için tutarı ne olursa olsun gerçek kişilerce yıllık ve münferit beyanname verilmeyecektir. Diğer gelirlerin beyanı halinde de bu gelirler beyannameye dahil edilmeyecektir.

Ancak;

-01/01/2006 tarihinden önce ihraç edilmiş her nevi tahvil ve Hazine bonoları ile Toplu Konut İdaresi ve Özelleştirme İdaresince çıkarılan menkul kıymetlerin elde tutulması veya elden çıkarılması suretiyle sağlanan gelirler ile,

-01/01/2006 tarihinden önce iktisap edilmiş menkul kıymet ve diğer sermaye piyasası araçlarının elden çıkarılması ve elde tutulması sürecinde elde edilen gelirlerin,

vergilendirilmesinde yeni sisteme göre % 15 oranında tevkifat yapılmayacak olup, söz konusu gelirler **31/12/2005** tarihinde geçerli olan eski hükümlere göre vergilendirilecektir.

YURT DIŞINDA YAŞAYAN VATANDAŞLARIMIZ HANGİ DURUMDA BEYANNAME VERECEK?

Çalışma veya oturma izni alarak altı aydan daha fazla bir süredir yurt dışında yaşamakta olan Türk vatandaşları, Türkiye'de elde ettikleri vergi kesintisine tabi menkul sermaye iratları için tutarı ne olursa olsun beyanname vermeyeceklerdir. Bu vatandaşlarımız Türkiye'de elde ettikleri ve vergi kesintisine tabi tutulmamış menkul sermaye iratları için beyanname vereceklerdir.

AİLE BİREYLERİNİN ELDE ETTİĞİ MENKUL SERMAYE İRATLARININ BEYANI NASIL OLACAK?

Menkul sermaye iradı elde eden aile bireylerinin (eş ve çocuk) beyanname verip vermeyeceği, her bireyin kendi durumu önceki bölümlerde yapılan açıklamalar çerçevesinde değerlendirilerek belirlenecektir. Beyan edilmesi gereken herhangi bir gelirin varlığı halinde beyanname, geliri elde eden aile bireyi adına düzenlenerek imzalanacaktır.

Beyanname vermek zorunda olan kişinin küçük veya kısıtlı olması ya da mümeyyiz olmaması hallerinde beyanname, yine geliri elde eden adına düzenlenmekle birlikte, bu kişiler adına veli, vasi veya bu kişileri temsile yetkili kayyım tarafından imzalanacak ve hangi sıfatla imzalandığı beyannameye belirtilecektir.

BEYANNAME NE ZAMAN VE NEREYE VERİLECEK?

1 Ocak- 31 Aralık 2005 döneminde elde edilen beyana tabi menkul sermaye iratlarının 2006 yılının Mart ayının (1 Mart – 15 Mart) onbeşinci günü akşamına kadar verilecek gelir vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Beyanname mükellefin ikametgahının bulunduğu yer vergi dairesine verilecektir.

KESİLEN VERGİLERİN MAHSUBU NASIL YAPILACAK?

Menkul sermaye iratları üzerinden kesilen vergilerden beyannameye dahil edilen gelire isabet eden kısım, beyanname üzerinden hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Kar paylarının beyan edilmesi durumunda ise, beyan edilen tutar üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, kar paylarının dağıtımı aşamasında kurum bünyesinde yapılan vergi kesintisinin tamamı mahsup edilecektir.

BEYANNAMENİN DOLDURULMASINDA PARA BİRİMİ OLARAK YENİ TÜRK LİRASI ESAS ALINACAKTIR.

2005 yılında elde edilen gelirler için 2006 yılında verilecek gelir vergisi beyannamelerinin doldurulmasında Yeni Türk Lirası para birimi esas alınacaktır.

VERGİ NE ZAMAN VE NEREYE ÖDENECEK?

Beyanname üzerinden hesaplanan gelir vergisi, 2006 yılının Mart ve Temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenecektir.

Hesaplanan vergi, mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine ödenebileceği gibi, vergi tahsiline yetkili banka şubelerine de ödenebilecektir.

2005 TAKVİM YILI GELİRLERİNE UYGULANACAK VERGİ TARİFESİ

6.600 Yeni Türk Lirasına kadar.....	% 20
15.000 Yeni Türk Lirasının 6.600 lirası için 1.320 lira fazlası.....	% 25
30.000 Yeni Türk Lirasının 15.000 lirası için 3.420 lira fazlası	% 30
78.000 Yeni Türk Lirasının 30.000 lirası için 7.920 lira fazlası.....	% 35
78.000 Yeni Türk Lirasının fazlasının 78.000 YTL lirası için 24.720 lira fazlası..	% 40

ÖRNEK 1: (26/07/2001 Tarihinden Önce TL Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Gelirinin Beyanı)

Bay (A) 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 2005 yılında brüt 35 bin YTL tutarında faiz geliri elde etmiştir. Elde edilen Devlet tahvili faiz gelirine indirim oranı uygulandıktan sonra kalan tutar $[35.000 \text{ YTL} - (35.000 \text{ YTL} \times \%53,7)] = 16.205 \text{ YTL}$

Söz konusu tahvilin ihraç tarihi 26/07/2001 tarihinden önce olduğundan 174.033,88 YTL istisna da uygulanmayacak olup, elde edilen gelir beyan sınırı olan 15 bin YTL aştığından beyan edilecektir.

Bu durumda ödenecek vergi aşağıdaki gibi olacaktır.

Devlet tahvili faizi .	35.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (35.000 YTL x % 53,7=)	18.795 YTL
Kalan Tutar	16.205 YTL
Hesaplanan vergi (ödenecek vergi)	3.781,5 YTL

ÖRNEK 2: (26/07/2001 Tarihinden Önce Döviz Cinsinden İhraç Edilen Devlet tahvili (Eurobond) Faiz Gelirinin Beyanı)

Bay (B), 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş olan döviz cinsinden Devlet tahvilinden 2005 yılında 13 bin YTL faiz geliri elde etmiştir.

Devlet tahvili faiz geliri sıfır oranda vergi kesintisine tabidir.

Bay (B)'nin elde ettiği faiz geliri, döviz cinsinden Devlet tahvilinden kaynaklandığı için bu gelire indirim oranı uygulanmayacaktır. Devlet tahvili faiz geliri, sıfır oranında vergi kesintisine tabi olduğundan ve tutarı beyan sınırı olan 15 bin YTL'yi aşmadığından yıllık beyanname verilmeyecektir.

ÖRNEK 3: (26/07/2001 Tarihinden Sonra İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Geliri ile İşyeri Kira Gelirinin Beyanı)

Bayan (C), 2005 yılında ihraç tarihi 30/09/2004 olan Devlet tahvilinden 400 bin YTL faiz geliri ile işyeri olarak kiraya verdiği gayrimenkulundan 30 bin YTL brüt kira geliri elde etmiştir. İşyeri için ödenen kira bedelleri üzerinden 6.600 YTL'lik gelir vergisi kesintisi yapılmıştır.

Bayan (C) işyeri kira geliri ile ilgili olarak götürü gider yöntemini seçmiştir. Bayan (C)'nin elde ettiği faiz geliri, Devlet tahvili Türk Lirası cinsinden olduğu ve ihraç tarihi 26/07/2001 tarihinden sonraki bir tarihi taşıdığından hem indirim oranı hem de istisna uygulanacak olup, kalan tutar 15 bin YTL'lik beyan sınırını aştığı için Devlet tahvili faiz geliri beyan edilecektir.

Beyanı gereken faiz geliri tutarı 15 bin YTL'yi aştığı için, Bayan (C)'nin elde ettiği işyeri kira geliri de tutarı ne olursa olsun beyannameye dahil edilecektir.

Hesaplama aşağıdaki gibi olacaktır.

Devlet tahvili faizi	400.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (400.000 YTL x % 53,7=)	214.800 YTL
Kalan Tutar (400.000 YTL-214.800 YTL)	185.200 YTL
İstisna	174.033,88 YTL
Kalan tutar (185.200 YTL-174.033,88 YTL)	11.166,12 YTL
Gayrimenkul sermaye iradı (işyeri)	30.000 YTL
Götürü gider (%25)	7.500 YTL
Safi kira geliri	22.500 YTL
TOPLAM GELİR...	33.666,12 YTL
(11.166,12 YTL + 22.500 YTL =)	
Hesaplanan vergi	9.203,14 YTL
Kesinti Yoluyla Ödenen Vergi	6.600 YTL
Ödenecek Vergi	2.603,14 YTL

ÖRNEK:4 : (26/7/2001 Tarihinden Önce TL Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili Faiz Geliri ile Birden Fazla İşverenden Elde Edilen Ücret Gelirlerinin Beyanı)

Bayan (D) 26/7/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvilinden 2005 yılında 60 bin YTL tutarında faiz geliri elde etmiştir. Bayan (D) ayrıca üç ayrı işverenden ücret geliri elde etmekte olup, ücret gelirlerinin tamamı tevkif suretiyle vergilendirilmiştir. **(Yıl içerisinde tevkif suretiyle ödenen vergilerin, hesaplanan vergiden düşüleceği tabiidir.)**

Ücret gelirleri aşağıdaki gibidir:

Birinci işverenden alınan ücret	:40.000 YTL
İkinci işverenden alınan ücret	:7.000 YTL
Üçüncü işverenden alınan ücret	:9.000 YTL

Bayan (D)'nin 26/7/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş olan Devlet tahvili faiz gelirine indirim oranı uygulandıktan sonra kalan tutarı $[60.000 \text{ YTL} - (60.000 \text{ YTL} \times \%53,7)] = 27.780 \text{ YTL}$ olmaktadır. Söz konusu tahvilin ihraç tarihi 26/7/2001 tarihinden önce olduğundan 174.033,88 YTL'lik istisna uygulanmayacak olup, elde edilen gelir beyan sınırı olan 15 bin YTL'yi aştığı için beyan edilecektir.

Birinci işverenden alınan ücret geliri hariç, diğer ücretlerin toplamı 15 bin YTL beyan sınırını aştığı için her halükarda ücret gelirleri de beyana dahil edilecektir. Ayrıca, diğer gelir unsurlarıyla birlikte ücret gelirinin de beyan edilmesi durumunda toplam vergiye tabi gelir üzerinden genel tarifeye göre gelir vergisi hesaplanacak daha sonra ise matrahın ücret gelirinden teşekkül eden kısmına % 5 oranında gelir vergisi hesaplanarak ilk hesaplanan gelir vergisi tutarından düşülecektir.

Buna göre Bayan (D)'nin 2005 yılı beyanı aşağıdaki gibi olacaktır.

Devlet tahvili faizi	60.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar ($60.000 \text{ YTL} \times \% 53,7=$)	32.220 YTL
Kalan Tutar ($60.000 \text{ YTL} - 32.200 \text{ YTL}=$)	27.780 YTL
Üç işverenden alınan ücret geliri toplamı	56.000 YTL
TOPLAM GELİR ($27.780 \text{ YTL}+56.000 \text{ YTL} =$)	83.780 YTL
Hesaplanan vergi	27.032 YTL
Mahsup Edilecek Ücret Vergisi ($56.000.000.000 \times \% 5=$)	2.800 YTL
Hesaplanan Vergi	24.232 YTL

ÖRNEK 5: (Kar Paylarının Beyanı)

Bay (E), tam mükellef bir kurum olan (Z) Anonim Şirketinden 2005 yılında brüt 100 bin YTL tutarında kar payı (temettü) elde etmiştir. Bu mükellefin başkaca geliri bulunmamaktadır.

Elde edilen kar payı kurum bünyesinde %10 nispetinde vergi kesintisine tabi tutulmuş olup, bu tutar 10 bin YTL dir.

Bay (E)'nin elde ettiği kar payının yarısı gelir vergisinden istisna olup, kalan yarısı 50 bin YTL dir. Bu tutar beyan sınırı olan 15 bin YTL'yi aştığı için beyan edilecektir. Kurum bünyesinde yapılmış olan vergi kesintisinin tamamı hesaplanan vergiden mahsup edilecektir.

Bu durumda, ödenecek vergi aşağıdaki gibi olacaktır:

Kar payı	100.000 YTL
İstisna tutarı (100.000 YTLx1/2=)	50.000 YTL
KALAN TUTAR	50.000 YTL
Hesaplanan vergi	14.920 YTL
Mahsup edilecek vergi	10.000 YTL
Ödenecek vergi	4.920 YTL

ÖRNEK 6: (26/07/2001 Tarihinden Önce TL Cinsinden İhraç Edilen Devlet Tahvili ve 26/07/2001 Tarihinden Sonra TL Cinsinden İhraç Edilen Hazine Bonosu Faiz Gelirlerinin Beyanı)

Bayan (F), 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş Devlet tahvilinden 2005 yılında 25 bin YTL, 30/11/2004 tarihinde ihraç edilmiş olan Hazine bonosundan ise 380 bin YTL faiz geliri elde etmiştir.

Devlet tahvili faiz gelirine 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmesi nedeniyle sadece indirim oranı uygulanacak olup, 174.033,88 YTL'lik istisnanın uygulanması mümkün değildir. 26/07/2001 tarihinden sonra ihraç edilmiş olan Hazine bonusu faiz gelirine ise, hem indirim oranı hem de 174.033,88 YTL'lik istisna uygulanacak olup, bu durumda hesaplama aşağıdaki gibi olacaktır:

Devlet tahvili faizi	25.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (25.000 YTL x %53,7 =)	13.425 YTL
Kalan tutar (25.000 YTL – 13.425 YTL =)	11.575 YTL
Hazine bonusu faizi	380.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (380.000 YTL x %53,7 =)	204.060 YTL
Kalan tutar (380.000 YTL – 204.060 YTL =)	175.940 YTL
İstisna	174.033,88 YTL
Kalan tutar (175.940 YTL – 174.033,88 YTL =)	1.906,12 YTL
TOPLAM FAİZ GELİRİ (11.575 YTL + 1.906,12 YTL =)	13.481,12 YTL

Bayan (F)'nin 2005 yılında elde ettiği faiz gelirleri toplamı beyan sınırı olan 15 bin YTL'nin altında kaldığından beyan edilmeyecektir.

ÖRNEK 7: (26/07/2001 Tarihinden Önce İhraç Edilen Döviz Edeksli Devlet tahvili Faiz Geliri ile 26/07/2001 Tarihinden Sonra TL Cinsinden İhraç Edilen Hazine Bonosu Faiz Gelirlerinin Beyanı)

Bay (G), 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmiş olan döviz e deksli Devlet tahvilinden 2005 yılında 40 bin YTL, 26/07/2004 tarihinde ihraç edilmiş Türk Lirası cinsinden Hazine bonosundan ise 450 bin YTL'lik faiz geliri elde etmiştir.

Devlet tahvili faiz gelirine söz konusu tahvil döviz e deksli olduğu için indirim oranı (%53,7) uygulanmayacağı gibi, 26/07/2001 tarihinden önce ihraç edilmesi nedeniyle 174.033,88 YTL'lik istisna da uygulanmayacaktır.

Türk Lirası cinsinden olan Hazine bonosu faiz gelirine ise hem indirim oranı hem de 174.033,88 YTL liralık istisna uygulanacak olup, bu durumda hesaplama aşağıdaki gibi olacaktır:

Devlet tahvili faizi (Döviz e deksli)	40.000 YTL
Hazine bonosu faizi (TL cinsinden)	450.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (450.000 YTL x %53,7 =)	241.650 YTL
Kalan tutar (450.000 YTL – 241.650 YTL =)	208.350 YTL
İstisna	174.033,88 YTL
Kalan tutar (208.350 YTL – 174.033,88 YTL=)	34.316,12 YTL
TOPLAM FAİZ GELİRİ (40.000 YTL + 34.316,12 YTL=)	74.316.12 YTL
Hesaplanan vergi (ödenec ek vergi)	23.430,64 YTL

ÖRNEK 8: (26/07/2001 Tarihinden Sonra TL Cinsinden İhraç Edilen Hazine Bonosu Faiz Geliri ve Değer Artış Kazancının Beyanı)

Bay (K), 02/02/2005 tarihinde iktisap ettiği (20/10/2004 tarihinde ihraç edilmiş) Hazine bonosundan 500 bin YTL faiz geliri ile aynı bonoların 800 bin YTL kısmının 10/06/2005 tarihinde 1.000.000 YTL elden çıkarılmasından 200 bin YTL değer artış kazancı elde etmiştir.

Bay (K)'nın elde ettiği menkul sermaye iradı (faiz geliri) ile değer artış kazançlarına ilişkin Hazine bonolarının ihraç tarihi 26/07/2001 tarihinden sonraki bir tarihi taşıdığından 174.033,88 YTL liralık istisna uygulanacaktır.

İstisna; faiz gelirleri açısından indirim oranı, elden çıkarma dolayısıyla elde edilen diğer kazançlar açısından maliyet bedelinin (iktisap bedeli) endekslenmesi uygulandıktan sonra bulunan tutara uygulanacaktır.

Tefe Oranları; 2005 Ocak- 8.328,42
2005 Mayıs-8.647,64

Bu durumda, Bay (K)'nın beyanı aşağıdaki gibi olacaktır:

Hazine bonusu faizi	500.000 YTL
İndirim oranına isabet eden tutar (500.000 YTL x % 53,7=)	268.500 YTL
Kalan tutar (500.000 YTL –268.500 YTL =)	231.500 YTL
Elden çıkarma bedeli Artış katsayısı(8.647,64/8.328,42=) 1,0383	1.000.000 YTL
Endekslenmiş maliyet bedeli (800.000 YTL x 1,0383 =)	830.640 YTL
Değer artış kazancı (1.000.000 YTL – 830.640 YTL =)	169.360 YTL
TOPLAM TUTAR (231.500 YTL +169.360 YTL =)	400.860 YTL
İstisna	174.033,88 YTL
Kalan tutar (226.826,12 YTL – 174.033.88 YTL =)	226.826,12 YTL
Hesaplanan vergi (ödenecek vergi)	84.250,45 YTL

YILLIK GELİR VERGİSİ BEYANNAMESİNİN DOLDURULMASINDA DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

Beyanname ve gelir elde edilen gayrimenkul sayısının beşten fazla olması halinde kullanılacak ek föy;

- ◆ KARBON KAĞIDI KULLANILMADAN İki örnek doldurulacaktır. Fotokopi ile çoğaltılan beyannameler kesinlikle kullanılmayacaktır.
- ◆ Mavi veya siyah tükenmez kalem kullanılarak BÜYÜK MATBAA HARFLERİ ile doldurulacaktır.
- ◆ **Kurşun kalem kesinlikle kullanılmayacaktır.**
- ◆ Her kutuya bir harf veya rakam yazılacaktır.
- ◆ Silinti ve kazıntı yapılmayacak, beyanname ve ek föy katlanmayacak ve buruşturulmayacak, okunaklı düzenlemeye özen gösterilecektir.
- ◆ Rakamlar arasına herhangi bir işaret konulmayacaktır. BİLGİLER İLGİLİ ALANA SİĞDİĞİ KADAR YAZILACAKTIR.
- ◆ Sayısal ifadeler romen rakamı ile **yazılmayacaktır.**
- ◆ Alfabetik karakterler sola, sayısal karakterler sağa yanaşık olarak yazılacaktır.
- ◆ Kelimeler arasında bir karakter boşluk bırakılacaktır.
- ◆ Noktalama işaretinden sonra boşluk bırakılmayacaktır

1-4 No'lu alanlara kimlik bilgileri, nüfus cüzdanında yazılı olduğu şekilde ve kısaltmadan aynen yazılacaktır. Kimlik bilgilerinin ayrılan alana sığmaması durumunda, isimler sığdığı kadarıyla yazılacaktır.

5 No'lu doğum yeri alanına, İLÇE ADI YAZILACAKTIR. İLÇENİN AYRI BİR ADI YOKSA İL ADI YAZILACAKTIR. KÖY VE BUCAK İSMİ YAZILMAYACAKTIR.

6 No'lu uyruğu alanına, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olanlar T.C rumuzunu, başka ülke tabiyetinde olanlar ise, ülkelerinin Uluslararası Trafik Kodunu yazacaklardır.

7 No'lu alanda doğum tarihi gün, ay ve yıl olarak belirtilecektir.

9 No'lu mesleği alanına mükellefin esas uğraş konusu yazılacaktır. Birden fazla meslekle uğraş söz konusu ise ağırlıklı olan yazılacaktır.

11-12 No'lu adres alanına mahalle, cadde / sokak bilgileri yazılacak ve POSTA KODU muhakkak belirtilecektir. Varsa telefon numarası alan kodu ile birlikte yazılacaktır. Adres bilgileri açık bir şekilde alanlara sığıyorsa kısaltma yapmadan yazılacaktır. Alanlara sığmaması halinde anlaşılır kısaltmalar yapılabilir.